

Heden, havde jeg ganske løst villet foreslaa en 20—30,000 Rb. til Understøttelse for dem, der opdyrkede Heden og bosatte sig paa den, men jeg henvendte mig naturligvis først til det jydsk, eller rettere sagt, til det danske Hedeselskab, som har stillet sig Hedernes Opdyrkning til Opgave. Det svarede, at en saadan Bestilling var en mislig Sag, thi der krævedes tre Forudsætninger for, at Hedens Opdyrkning kunde finde Sted, og for at man kunde lægge Haand derpaa med nogen Tryk-
 hed for et heldigt Udfald. Enten maa nemlig Nøopdyrkning støtte sig til et ældre Agerbrug, eller det maa støtte sig til Enganlæg eller endelig til et eller andet industrielt Anlæg, f. Ex. et Brænderi eller deslige. Vi forstaa jo Tankegangen heri: Der maa bringes Gjødningsgjemmer tilveie udenfor den Eod, der skal opdyrkes. Det høitærede Hedeselskabs Styrelse var saa velvillig derpaa at tilsende mig en Betænkning, om jeg saa maa sige, i denne Sag, og det er dertil, jeg har støttet mig, naar jeg har stillet disse Vædringsforslag. Jeg haaber, at den høitærede Formand ikke vil lægge mig nogen Hindring i Veien, naar jeg, idet jeg begrundet hvert enkelt af mine Forslag, af og til oplæser et Par Linier af den Skrivelse, som jeg har fra Hedeselskabet, og hvori det udtaler sig over Vædringsforslagene. Hvad have vi hidtil brugt til Hedens Opdyrkning? Vi have i det Hele brugt 4,850 Rb. om Aaret, det vil sige i de sidste Aar, og deraf har det danske Hedeselskab, efter hvad der oplyses i Udvalgets Betænkning, faaet godt og vel 3,000 Rb., saaledes at der har været 17 til 1800 Rb., som ere brugte paa anden Maade til Hedens Opdyrkning. Jeg gaar nu nærmere ind paa Vædringsforslagene. Til Hedeplantning i Almindelighed, derunder altsaa Skovplantning, Læplantninger og Planteskoler, har jeg foreslaaet 10,000 Rb. Til Plantninger ydes der for Diebliffet 2,350 Rb. + 600 Rb., som Hedeselskabet har faaet, altsaa ialt henved 3,000 Rb. til Træplantning. Hedeselskabet yttirer sig saaledes: „Tages Hedeopdyrkning i en mere udvidet Forstand, maa Plantning medtages som en af de sikke Maader, hvorpaa Hedeopdyrkingen fremmes. Hedeplantning er ikke alene

fuldkommen sikker, naar Fremgangsmaaden er rigtig, men Hedeplantningen er tillige den i Rængden vigtigste Maade, hvorpaa Hedesagen fremmes“. Senere udtales der: „Efterhaanden som Opdyrkingen tiltager, vil der blive en stor Brændemangel i Heden; Klima, Fugtighedsforhold, Hygge og Velstand ville forbedres, naar Plantningen kan blive almindelig derude i de nu træløse Egne, og Følelsen heraf er i det sidste Aar endelig begyndt at vaagne hos Hedeboerne. Hedeselskabet føler sig nu sikket i sin Sag, naar det udtaler, at det kan bringe Plantningsagen kjendelig fremad, hvis det bliver støttet blot nogenlunde. Men hertil udfordres, at vi mindst maa have aarlig 10,000 Rb.“ Dette Beløb er derpaa delt i 3 Poster, saaledes som jeg har opstillet dem i mit Vædringsforslag. Se vi her til den Vidsomhed, som Hedeselskabet udfolder, skal jeg henvise til, at det for Diebliffet har 8 Plantninger i Drift, som omfatte 3,000 Tdr. Land, at der er een Plantning, som er under Anlæg, men ikke endnu i Vidsomhed, at Selskabet er ved at danne et Plantningsamlag i Ulsåborg — det er dog ikke stiftet endnu —, som skal omfatte 80 Tdr. Land, og endelig har Selskabet i det Hele 13 Planteskoler, hvoraf de 2 findes paa Selskabets egen Eiendom Høglidsgaard. Der er herved den Ting at mærke, at der fra Planteskolerne uddeles Planter til Uformuende dels til nedsat Pris og dels frit, og det forekommer mig derfor, at et Selskab, der virker paa den Maade, nok kan fortjene Understøttelse. Jeg skal endnu tilføie, at Selskabet naturligvis fører Tilsyn med de Plantninger rundt omkring, der hore indenfor dets Omraade. — Et vigtigere Vædringsforslag er det, som er stillet under Nr. 5, og som gaar ud paa Understøttelse af 3,000 Rb. til Fremme af Engvædringsanlæg i Sjællands Hedeegne. Det Tilskud, som Hedeselskabet hidtil har faaet i den Retning, er 1,500 Rb. foruden 1,000 Rb. til Understøttelse af de Arbeidsamlag, der ere dannede i den Retning. Der er, siden Hedeselskabet blev stiftet i 1866, udført 20 Mil Engvædringskanaler, hvorfra der da igjen er gravet Rænder for at føre Vandet ud over Engene. Derved er der